

BOP3103

Bacheloroppgave i journalistikk

Høyskolen Kristiania

25.05.21

«Ekstremjentene»

En digital reportasje om likestilling i ekstremsport.

6. semester

Vår 2021

«Denne bacheloroppgaven er gjennomført som en del av utdannelsen ved Høyskolen Kristiania. Høyskolen er ikke ansvarlig for oppgavens metoder, resultater, konklusjoner eller anbefalinger.»

Forord

Denne bacheloroppgaven markerer slutten på studieløpet i journalistikk ved Høyskolen Kristiania. Det har vært tre innholdsrike år, der jeg har vokst som person og ikke minst som journalist. Arbeidet med bacheloroppgaven har vært spennende og tidvis krevende. Det har vært spesielt fint å få muligheten til å grundigere undersøke et tema jeg har lenge har vært nysgjerrig på.

Jeg vil starte med å takke min veileder Runar Kristiansen for god støtte, nyttige fagsamtaler og hans ypperlige evne til å berolige en stresset student. Det har bidratt til motivasjon og godt fagutbytte. Jeg vil takke kildene som har stilt opp i saken og delt sine historier. Jeg også takke familie, venner og medstudenter som har bidratt med støtte og gode innspill.

God lesing!

Oslo, 25.05.21.

Sammendrag

Ekstremsport blir som regel forbundet med adrenalin, spenning og maskulinitet. Helt siden 70-tallet, da nordmenn først begynte å kaste seg ut fra fly, har ekstremsport vært en mannsdominert arena. Selv om det i 2021 er en økende forventning om at jenter skal prestere på lik linje med gutter på alle felt, forblir de en minoritet i de fleste risikofylte idretter.

«Hvorfor er kvinner underrepresentert i ekstremsport?», var min problemstilling og danner grunnlaget for en digital feature-reportasje. Leseren blir kjent med kvinnelige utøvere fra et bredt spekter av risikofylte idretter. Formålet med reportasjen er å belyse en mindre omtalt side ved likestillingsdebatten i idrett gjennom god digital historiefortelling.

I reportasjen går jeg også i dybden på risiko og forsøker å finne ut hva som motiverer dem som frivillig utsetter seg for fare. En gjennomgående faktor er mestring og de sterke følelsene som utløses i forbindelse med ekstremsport. Det blir rett og slett glede av å grue seg.

Innholdsfortegnelse

DEL 1: JOURNALISTISK ARBEID.....	s. 5
1.C: DIGITAL REPORTASJE.....	s. 5
DEL 2: REFLEKSJONSNOTAT.....	s. 6
2.A: IDE.....	s. 6
2.A.1: PROBLEMSTILLING.....	s. 6
2.A.2: MÅLGRUPPE.....	s. 7
2.B: UNDERSØKE.....	s. 8
2.B.1: SKRIFTLIGE KILDER.....	s. 8
2.B.2: KILDEVALG OG INTERVJUTEKNIKK.....	s. 8
2.B.3: OBSERVASJON.....	s. 10
2.C: ANALYSE.....	s. 11
2.C.1: TROVERDIGHET OG DOKUMENTERBARHET.....	s. 11
2.C.2: ETIKK.....	s. 12
2.D: FORMIDLE.....	s. 13
2.D.1: VALG AV VINKEL.....	s. 13
2.D.2: FORTELLERTEKNIKK OG DRAMATURGI	s. 13
2.D.3: SPRÅK.....	s. 14
2.D.4: DIGITAL HISTORIEFORTELLING.....	s. 15
LITTERATURLISTE.....	s. 16

Oppgave 1: Journalistisk arbeid

C) Digital reportasje: «Ekstremjentene»:

<https://ekstremjentene.shorthandstories.com/ekstremjentene/index.html>

Oppgave 2: Refleksjonsnotat

Det er mye som skjer fra en idé skrives ned i blokka til den kan publiseres. I dette refleksjonsnotatet skal jeg diskutere valgene som er tatt gjennom alle de fire fasene av arbeidet med reportasjen «Ekstremjentene».

Fase 1: Ide

I forbindelse med den praktiske bacheloroppgaven sto jeg fritt til å velge et tema jeg selv synes er spennende. Som Brynjulf Handgaard, Hege Simonsen og Steen Steensen (2013, 75) forklarer er det en fordel for journalister som jobber uten en redaksjon å tenke gjennom hva som motiverer og inspirerer han/hun, og prøve å tilrettelegge arbeidet i henhold til dette. Det at temaet fenger journalisten er i min erfaring med reportasjearbeid og langlesnings-artikler svært viktig.

Jeg har hatt mange ideer på blokka. Først ville jeg skrive om radikalisering under pandemien og snakke med avradikalisererte unge menn. Det viste seg å være svært vanskelig å finne kilder som ville stille opp til intervju. Derfor skrapte jeg den opprinnelige planen og gikk tilbake til skrivebordet.

Ideen til denne reportasjen dukket først opp da jeg så et innslag på TV2-Nyhetene om at Synnøve Finden hadde satt sammen et eget kvinnelag i dødsing. Jeg ante ikke at det fantes jenter i en sport som dødsing og ble umiddelbart nysgjerrig. Ekstremsportutøvere har bestandig fascinert meg og jeg brukt mye tid på å tenke over hvorfor noen vil utsette seg selv for potensielle livstruende ulykker. Jeg skrev det ned på listen over reportasjeideer på mobilen, og satt i gang med å søke etter flere kvinnelige ekstremsportutøvere samme kveld. Som Handgaard, Simonsen og Steensen (2013, 68) forklarer, handler godt idéarbeid i stor grad om å ta vare på og systematisere innfallene man får. De kan dukke opp hvor som helst, ikke bare på jobben.

Problemstilling

Handgaard, Simonsen og Steensen (2013, 95) forklarer at nysgjerrigheten må struktureres for at journalisten skal komme i mål med en god sak. Dersom en idé er for generell, er det vanskelig å starte reseach-fasen. Basert på påstanden om at ekstremsport er mannsdominert,

utformet jeg problemstillingen «Hvorfor er kvinner underrepresentert i ekstremспорт?». En problemstilling vil undersøke hva som har skjedd, eller hvorfor noe har skjedd, uten en forutbetstemt teori (Handgaard, Simonsen og Steensen, 2013, 98). Med problemstillingen formulert kunne jeg lage underspørsmål og legge en konkret plan for de neste arbeidsfasene.

Jeg fikk en god magefølelse av ideen etter å ha jobbet litt med den og formulert en problemstilling. Likestilling i idrett er aktuelt og det er spennende å lese om mennesker med uvanlige liv. Mitt mål har vært at reportasjen både kan underholde og opplyse leseren.

Det er verdt å nevne at jeg fra starten har vært bevisst på å ikke overdrive påstandene og uttalelsene om likestilling og feminisme, og at jeg ikke ønsket å gjøre et alt for stort nummer ut av at de er jenter. Jeg vil trekke fram en skjev kjønnsfordeling på en måte som ikke undergraver jenters plass i idrett, eller som virker stigmatiserende mot mannlige utøvere. Jeg ville altså ikke skape større konflikt enn nødvendig og gikk derfor åpent inn i materialinnsamlingen. Rett og slett sørge for at reportasjen gjenspeiler virkeligheten korrekt, uten klisjeer og overdrivelser. Jeg fikk erfare at refleksjoner og erfaringer rundt likestilling varierer mellom ulike personer og idretter.

Målgruppe

Min plan har fra starten vært at reportasjen kan publiseres som feature-reportasje i en riksavis. Den oppfyller minst ett av nyhetskriteriene (VISAK): Sensasjon. Ifølge Roger Gjermundshaug (2016, 33) innebærer det at saken må ha noe i seg som vekker oppsikt. Det må være en «wow-effekt» i den. Dette oppnås da kvinnene i saken avviker fra det normale vi ser i samfunnet. Levende bilder av basehopping og dødsing gir også en slik effekt.

Reportasjen vil trekke til seg lesere som selv har en egeninteresse for ekstremспорт og/eller likestilling. Likevel mener jeg at et den vil kunne fenge et bredt spekter av lesere, fordi mange lar seg engasjere av idrett, kjønnsroller og likestilling. Det er også fint at jeg har fått innsikt i et miljø som ikke alle kjenner til. Saker som viser innsiden av mer lukkede miljøer får som regel gode lesertall i nettavisene. Jeg mener saken tilbyr noe eksklusivitet inn i disse miljøene.

Fase 2: Undersøke

I denne andre fasen av arbeidet samles alt av materiale. Det innebærer å hente inn både muntlige og skriftlige kilder, og bruke seg selv som kilde gjennom observasjon.

Skriftlige kilder

Ettersom de fleste ekstremsporarter er uregulerte idretter, finnes det svært lite data om dem. Det er få oppdaterte tall på ulykker, antall utøvere og faktainformasjon, som kjønn og alder.

Avisutklipp og dokumenter om hvorfor det er flest menn er svært utdaterte. Dermed ga ikke de skriftlige kildene svar på problemstillingen «hvorfor er kvinner underrepresentert i ekstremsporarter?».

Jeg kunne imidlertid benytte meg av forskningsartikler om motivasjon for å bedrive ekstremsporarter. Dette var spesielt nyttig å lese meg opp på disse før de muntlige intervjuene med fagkilder. Flere av disse var skrevet av førsteamanuensis Audun Hetland. Ved å ha tilgang til forskningen hans, kunne jeg dokumentere faktainformasjonen. Jeg har også benyttet meg av Store Norske Leksikon for definisjoner på ulike ekstremsporarter og historie om basehopping i Norge. Dermed er nesten alt av mitt materiale hentet fra muntlige kilder.

Kildeutvalg og intervjuteknikk

Jeg ønsket å finne ut hvordan det er for kvinner å være i et mannsdominert ekstremsporartmiljø og ville derfor komme i kontakt med utøvere fra forskjellige risikoidretter, som kunne belyse temaet gjennom deres historier og erfaringer. Handgaard, Simonsen og Steensen (2013, 175) skriver at gode kilder må ha kunnskap i form av personlige erfaringer, posisjon eller utdanning og kompetanse. De bør også være uavhengige og førstehånds. Dermed ble det viktig å søke etter gode case-personer, som oppfylte disse kravene.

Jeg gjorde research på kildene og idrettene deres og forberedte spørsmål i forkant av intervjuene. De nedskrevne spørsmålene ble ikke fulgt i noen særlig grad, fordi jeg ønsket en flytende samtale. Men da intervjuene nærmet seg slutten tok jeg en kikk over dem for å være sikker på at jeg ikke hadde glemt noe jeg ønsket å få svar på. I intervjuene var jeg opptatt av å prøve å knytte kontakt og få kildene til å slappe av. Jeg benyttet meg av lydopptak, slik at jeg kunne konsentrere meg om å lytte til det de sa og holde øyekontakten. Jeg, og mest sannsynlig kildene, opplever det som forstyrrende, dersom jeg sitter med nesa i notatblokka gjennom et langt intervju. Forberedelser og intervjuteknikk går stort sett på automatikk og instinkt etter å ha jobbet med mange artikler i forbindelse med studiet og arbeid i riksavis. Derfor mener jeg det er verdt å nevne betydningen av å følge magefølelsen gjennom hele arbeidsprosessen. Det er som regel første trinn for å vurdere en kildes troverdighet og pressetikk, valg av kilder og hvordan best formulere meg i den siste fasen av arbeidet.

Det første caset, Annette Weum, oppdaget jeg som nevnt i en nyhetsreportasje fra TV2, og tok kontakt gjennom sosiale medier. Gjennom epost-utveksling med Luftsportforbundet og Voss Folkehøgskole, ble jeg satt i kontakt med de to andre casene, Amber Forte og Caroline M. Onarheim. Ettersom de er to av hovedkildene ønsket jeg å treffe de personlig og reiste til Voss for å intervju, observere og fotografere. Jeg hadde kun noen timer på å hente inn stoffet jeg trengte, gjaldt det å være effektiv. Derfor intervjuet jeg folkehøgskolelærer Caroline over telefon og møtte henne for fotografering. Da jeg traff Caroline i Voss merket jeg at hun var mer nervøs enn de andre foran kamera. Derfor informere jeg godt og prøvde å få henne til å slappe av. Blant de tre er hun den minst medietrente. Handgaard, Simonsen og Steensen (2013, 193) forklarer at det kan oppleves mindre skummelt for de med mindre medieerfaring å snakke over telefon. Man kan oppnå en større naturlighet og intimitet i telefonen enn når kilden treffer en journalist med notatblokk, mikrofon og kamera. Men de påpeker at det er en ulempe at man ikke har oversikt over situasjonen intervjuobjektet befinner seg i under et telefonintervju. Siden jeg ikke fikk observert henne under intervjuet, var et fysisk treff svært hensiktsmessig for reportasjen. Dermed får stoffet fra telefonintervjuet mer farge og det blir mer spennende å lese om Caroline.

Møtet med Amber og Annette var ansikt til ansikt. Handgaard, Simonsen og Steensen (2013, 190) forklarer at direktekontakten gir mange fordeler: Stemmeleie, mimikk og kroppsspråk forteller ofte mer enn ord og gir signaler til journalisten som hun må tolke for å kunne gå videre i samtalen. Da basehopper Amber foralte om ulykken sin, endret kroppsspråket seg. Hun ble mer alvorlig i stemmen, tok lengre pauser og flakket med blikket. Hun ble emosjonell da hun snakket om sitt første hopp etter skadene. Skjelving, nervøse rykninger og tårer kan i noen tilfeller være et signal om at du som journalist bør senke tempoet, gå forsiktig fram, kanskje til og med stoppe på det sporet du er inne på, eller kutte ut hele samtalen (Handgaard, Simonsen, Steensen, 2013, 190). I dette tilfellet så jeg ingen grunn til å stoppe, fordi dette markerte et vesentlig vendepunkt i hennes liv. Jeg justerte mitt eget stemmeleie og kroppsspråk etter hennes følelser og stilte oppfølgings spørsmål på en hensynsfull måte. Ved å beskrive kildens følelser i teksten, vil det også appellere mer til leserens følelser. Dette mener jeg beriker reportasjen.

Som nevnt var det ikke enkelt å finne tall og forskingsdata om de aktuelle temaene som berøres i reportasjen. Derfor var jeg nødt til å oppsøke ekspertkilder som kunne fortelle om

likestilling i idrett og om risiko fra et faglig perspektiv. Jeg tok kontakt med Norges idrettshøgskoles kommunikasjonssjef og forklarte hva saken min handlet om. Da fikk jeg tips om professor i idrettssosiologi Mari Kristin Sisjord, som har forsket på kjønn og idrett, og professor i idrettsfilosofi Gunnar Breivik, som har forsket på ekstremспорт i mange år. Jeg oppdaget førsteamanuensis i psykologi Audun Hetland gjennom hans artikler om motivasjon og ekstremспорт. Jeg mener alle tilfører viktige elementer til reportasjen og bidrar til å avkrefte myter og fordommer om ekstremспортutøvere, samt at leseren kan lære noe nytt. Disse intervjuene ble gjort over telefon.

Jeg ville også høre fra relevante fagorganisasjoner og forbund, og måtte huske på at alle kilder har en agenda. Mens ekspertene i stor grad er nøytrale, vil elitekildene ofte snakke til fordel for organisasjonen eller firmaet han/hun er tilknyttet. Derfor får de som er tilknyttet en kommersiell aktør litt mindre taletid enn de andre.

Observasjon

Observasjon er en viktig journalistisk metode, som bidrar til å gjøre en artikkel levende. Under intervjuene har jeg forsøkt å notere meg kroppsspråket og ansiktsuttrykkene til kildene mine, lyder og handlinger. Gjermundshaug (2016, 214) forklarer at journalistens observasjoner er å betrakte som faktainformasjon i og med at det er det journalisten selv ser, hører, smaker og lukter som formidles. Men en observasjon er kun hensiktsmessig dersom det tilfører noe interessant og er relevant for saken. Da jeg møtte Annette Weum og dødserne Emil Lybekk og Anders «Rox» Friberg ved stupetårnet på Ingierstrand observerte jeg dem nøye. Detaljer som at guttedødserne heiet på Annette, gir et innblikk i hvordan dødsemiljøet er i dag. De konkrete detaljene har en helt bestemt kraft. De skaper bilder, og bilder appellerer til leserens egen evne til å sette seg inn i en situasjon (Handgaard, Simonsen, Steensen, 2013, 207).

Da jeg traff basehopper Amber og lærer Caroline, var jeg ikke like observant som jeg skulle ønske. Tidspresset gjorde at jeg glemte å notere underveis og jeg ønsket å holde øyekontakt. Derfor skrev ned alt jeg kunne huske da intervjuene var over. Ved gjennomlytning av lydopptakene kunne jeg også bekrefte og korrigere de nedskrevne observasjonene fra intervjuet, som endringer i stemme og latter. Jeg skulle ønske jeg kunne fulgt dem på i aksjon i idrettene deres, men det lot seg ikke gjennomføre med det korte besøket i Voss.

Del 3: Analyse

I analysefasen av det journalistiske arbeidet går jeg gjennom det innsamlede materiale. Jeg streker under de mest interessante sitatene og synspunktene, og legger struktur for hvordan materiale skal sys sammen til en reportasje. Dersom andre journalister skulle fortolket og formidlet mitt materiale, ville de kanskje fokusert mer på andre sitater enn de jeg trekker frem, fordi vi journalister også er ulike som personer. Dette er relevant når vi diskuterer journalisters nøytralitet. Jon Peder Vestad og Bjarte Alme (2014, 163) skriver at interessene, holdningene og erfaringene våre er avgjørende for hvordan vi husker en historie: Hvem som er involvert, hovedhendelsen og følgene det fikk.

Svein Brurås (2014, 51) slår fast at objektivitet handler om å komme nærmest mulig sannheten, og å gi et mest mulig realistisk bilde av virkeligheten. Selv om jeg etterstreber å være så åpen og nøytral som mulig i møte med kilder, påvirkes jeg av mine egne tanker, erfaringer og kunnskap om temaet. Dermed blir ren objektivitet nærmest umulig å oppnå. Som Brurås (2014, 50) forklarer, vil journalisten alltid ha med seg en ballast av personlige oppfatninger og holdninger og vil alltid være preget av sine røtter og verdier, sin kulturelle og sosiale bakgrunn, sin tilhørighet og identitet. Dette er viktig å ha i bakhodet gjennom alle de fire fasene av det journalistiske arbeidet. Både før og etter materialinnsamling sørger jeg for å ha et bevisst forhold til mine egne fordommer og antagelser, og være åpen for at jeg kan ta feil. Dermed er det enklere å ikke lete etter kilder som kun bekrefter det jeg tror jeg vet, men stille åpne spørsmål og hente kilder som mener ulike ting.

Troverdighet og dokumenterbarhet

I Vær Varsom-plakatens (VVP) punkt 3.2 står det blant annet at journalisten skal være kritisk til valg av kilder, og kontrollere at opplysningene som gis er korrekte. Basert på de aktuelle kildenes egne erfaringer og faglige kunnskap anser jeg dem som svært troverdige. Jeg fikk tilsendt fagartikler og forskning av ekspertkildene i etterkant av intervjuene som kunne dokumentere faktaopplysninger. Det var ikke mulig å dokumentere Caroline Onarheims historie om å bli møtt med fordommer som kiteinstruktør. Men siden deltakerne ikke kan identifiseres og at Caroline framstår som troverdig og ærlig, lot jeg det stå. Det står også i et direkte sitat, slik at leseren ikke er i tvil om at det er hennes opplevelse.

Ettersom jeg tok lydopptak av intervjuene kunne jeg forhindre misforståelser og sitatfeil. Samtlige kilder fikk tilsendt sine sitater og lese gjennom for å dobbeltsjekke at all fakta var

korrekt. De fikk anledning til å komme med forslag til endringer dersom noe ikke så riktig ut, og jeg kunne justere sitatene etter dette. Det var nesten ingen korrigeringer fra noen av kildene.

Etikk

For noen kan temaer som omhandler likestilling og feminisme utløse sterke følelser. Det har ikke vært et særlig problem i forbindelse med dette, men jeg har i henhold til VVP punkt 4.3 forsikret meg om at materiale ikke inneholder stigmatiserende begreper. Det skal etter god presseskikk legges vekt på saklighet og omtanke i innhold og presentasjon (VVP 4.1). Dette innebærer også å ikke fremstille mannlige ekstremidrettsutøvere i et for dårlig lys. Derfor ønsket jeg at reportasjen ikke utelukkende skulle bestå av kvinner. Det var fint å få kommentarer fra de mannlige dødserne, slik at de kunne belyse saken deres perspektiv.

I intervjuet med basehopper Amber snakket hun blant annet om oppveksten sin. Hun fortalte om en vanskelig oppvekst, med både fysisk og psykisk vold. Dette utløser kravet for samtidig imøtegåelse, som er vesentlig i presseetikken. Journalisten har en plikt til å la den angrepne part få anledning til å forsvare seg og komme med sin versjon av saken (Brurås, 2014, 142). I dette tilfelle tok jeg raskt en avgjørelse på å ikke inkludere disse sitatene, fordi det av flere grunner ville vært problematisk å imøtekomme personen hun snakket om. Jeg så det heller ikke på det som nødvendige opplysninger for reportasjen.

I punkt 4.6 i VVP understrekes det at pressen skal ta hensyn til ofre og pårørende i omtale av ulykker. Derfor unngikk jeg å identifisere basehopperne fra ulykkesstatistikk og la ikke for mye vekt på dette. I skildringen av Ambers ulykke har jeg tatt i bruk virkemidler for å understreke dramatikken. For noen lesere kan dette kanskje oppleves som vanskelig, særlig om de har egne erfaringer knyttet til noe tilsvarende. Jeg tror likevel at en slik dramaturgi bidrar til at leseren får ytterligere forståelse av hva det kan innebære å drive med risikoidrett.

Under intervjuet med professor Mari Kristin Sisjord retter hun noe kritikk mot idrettsforbundet og deres tiltak for å gjøre idrettsnorge likestilt. Jeg forsøkte flere ganger å komme i kontakt med idrettspresident Breit Kjøll, men fikk ikke svar. Jeg valgte å ta ut sitatet der hun nevner idrettsforbundet, fordi den sto litt for seg selv uten et tilsvarende svar fra Kjøll.

Del 4: Formidle

I denne siste arbeidsfasen skal det innsamlede materiale settes sammen og reportasjen ta form. Da er valg av vinkling, fortellerteknikk og dramaturgi, språk og digital historiefortelling viktig.

Valg av vinkel

Hvordan jeg vinkler reportasjen avgjør om lesere velger å klikke seg inn på saken eller bare scroller videre. Handgaard, Simonsen og Steensen (2013, 272) forklarer at hvordan saker vinkles avhenger av plattform og struktur i saken. Vinkling handler om hvilke sider av en sak redaksjonen velger å vektlegge (Gjermundshaug, 2016, 80). Ofte vil saken vinkles annerledes på nettavisas forside enn inne på saken for å generere flere klikk og trekke lesere inn. Dette kan gjerne være et spesielt godt sitat eller en oppsiktsvekkende del av reportasjen.

I tittelen «ekstremjentene» bruker jeg kontraster. Signalordet «ekstrem» blir gjerne assosiert med fare og maskulinitet, mens «jenter» ofte gir motsatte assosiasjoner. De to satt sammen skal forhåpentligvis fange leserens oppmerksomhet. I ingressen vektlegges kjønnsfordeling i ekstremsport, og leseren får umiddelbart vite hva saken handler om. I den omvendte pyramide fortelles som regel det viktigste først (Handgaard, Simonsen, Steensen, 2013, 272). Samtidig ønsket jeg å gjøre vinklingen spennende og få publikum til å fortsette å lese. For å presentere vinklingen på en mer spennende måte benyttet jeg meg av «scrollytelling», som er vanlig å bruke i digital historiefortelling. I byggingen av den digitale saken var det fint å ha en plan for de ulike elementene og se for seg et skjellet.

Fortellerteknikk og dramaturgi

En utfordring med langlesningsartikler er at det kan være vanskelig å holde på leserens oppmerksomhet. Ved å bruke actionfylte bilder og videoklipp kan leseren engasjeres og komme tettere på kildene.

Jeg er opptatt av at teksten skal være så levende som mulig, og skifter derfor mellom ulike fortellermåter. Gjermundshaug (2013, 219) mener den språklige flyten blir best dersom journalisten bruker en stor del indirekte sitater og sin egen fortellerstemme fremfor direkte sitater. Jeg liker å direkte sitere de mest oppsiktsvekkende, følelsesladde eller interessante utsagnende til kildene, og sørger for at de ikke blir for lange – helst ikke mer enn to linjer. Direkte sitater gir publikum en sterkere opplevelse av det som blir formidlet, enn indirekte

sitat (Vestad, Alme, 2014, 161). Men alt handler i min erfaring om balanse: Ikke for mange direkte sitater, og ikke for få.

Man kan si at jeg har brukt den tredje fortellermåte, som beskrives av Handgaard, Simonsen og Steensen (2013, 262): En slik fortellermåte innebærer at man kombinerer opplevelse (fortelling) med opplysning (saklig informasjon). Som jeg tidligere har nevnt vil jeg at leseren skal bli både underholdt og opplyst. Derfor synes jeg dette er en god fortellermåte. Jeg er glad i det språklig kreative ved skildringer, men er avhengig av at det er forankret i faktainformasjon. Ulempen med en veksling mellom fortelling og fakta er ifølge Handgaard, Simonsen og Steensen (2013, 262) at det kan bli veldig stykket opp. De skriver at det ideelle er om man klarer å integrere informasjon med fortelling på en slik måte at det ene glir umerkelig over i det andre. Dette er en mye brukt fortellemåte i feature.

Vestad og Alme (2014, 71-72) forklarer at det i featurereportasjer er viktig å tenke på mottakerne. Journalisten skal prøve å skildre slik at det blir en opplevelse for leseren. Dermed må man lytte og lete etter særskilte kjennemerker, eller det særpregede i en hendelse, et sted, personen eller miljøet dette handler om. Jeg har forsøkt å skildre på en måte som gjør at leseren føler at de kommer tett på og får innsikt i hvordan det er å leve som en ekstremспортutøver. I dødse-scenene som skildres fra Ingierstrand har jeg tatt med slang-uttrykk, forenklete beskrivelser av kompliserte triks og det sosiale miljøet gjennom måten de kommuniserte på.

Språk

Det stilles mange krav til et godt journalistisk språk. Vestad og Alme (2014, 43-49) har samlet seks språkideal, som jeg etter beste evne har forsøkt å oppfylle. Språket skal være saklig, klart, korrekt, levende, variert og naturlig. Gjennom hele teksten bruker jeg et lettfattelig språk, forsøker å variere språkbruken så mye som mulig og kutter overflødige ord. Jeg benytter flest passive verb, som er den vanligste formen i bokmål. Vestad og Alme (2014, 95) skriver at passivsetninger gjør objektet til det sentrale, men at det er en ulempe at handlingen kommer i bakgrunnen. Derfor bruker jeg også aktive verb for å skape mer liv i teksten.

I de skildringene jeg ikke selv har observert, som ulykken til Amber, benytter jeg meg av rekonstruksjon. Det brukes ofte i feature for å få leseren til å føle at de er tilstede i en konkret

hendelse. Gjermundshaug (2016, 217) skriver at argumentene for å bruke rekonstruksjon er at den levendegjør saken på en helt annen måte enn tradisjonell nyhetsformidling ville gjort. Han påpeker også at det er viktig at det ikke overdrives.

Fagkilder har en tendens til å bruke et vanskeligere språk. Derfor har jeg forenklet enkelte sitater, slik at teksten kan forstås av et bredere spekter av mottakere.

Digital historiefortelling

Digitaljournalistikk er unikt og har andre formidlingsmuligheter enn de tradisjonelle nyhetsmediene. Aske Kammer (2018, 21) forklarer at det er kombinasjonen av umiddelbarhet, multimedialitet, interaktivitet og hypertekstualitet som gjør digitaljournalistikken særegen. Ved å kombinere levende bilder, grafikk, tekst og foto får mottakeren en annen leseropplevelse enn ved trykte medier.

Jeg har brukt video for å introdusere de ulike hovedkildene i saken. Det gjør at publikum kommer enda tettere på kildene. Dessuten gjør actionfylte bilder seg godt på film. I bildene har jeg variert utsnittet og brukt blenderåpning og lukkertid på kamera for å fryse bevegelser, styre eksponeringen og dybdeskarpheten. Bildene med Annette er de mest dokumentariske og beskrivende. Her erfarte jeg hvor viktig det er å ha en plan for bilder og video for å gjennomføre på en effektiv og vellykket måte. Både jeg og dødseren Anders Friberg filmet, og jeg fikk tilgang til hans klipp. Han er kreditert i videoen, men det er ikke så synlig markert. Dette kunne jeg gjort bedre.

Dessverre fikk jeg ikke tatt bilder av Amber og Carolines idretter, både på grunn av tidspress og fordi værforholdene gjorde det utfordrende. Derfor fikk jeg tilsendt private videoklipp og bilder av dem. Dette er fint, fordi det viser frem idrettene de driver med. Etersom intervjuene med fagkildene var over telefon fikk jeg ikke tatt bilde av dem. Derfor har jeg brukt private bilder og pressebilder av dem.

Litteraturliste

Aarskog, Karine Nigar. 2015. *Hva driver en som holder på med ekstremспорт?* Forskning.

Lesedato: 21.04.21: <https://forskning.no/psykologi-fritid-menneskekroppen/hva-driver-en-som-holder-pa-med-ekstremспорт/448698>.

Askheim, Svein: *basehopping i Store norske leksikon*. snl.no. Lesedato: 15.05.21:

<https://snl.no/basehopping>.

Brurås, Svein. 2014. *Etikk for journalister*. 5. utg. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad og

Bjørke AS.

Fadnes, Espen. 2020. *Vingedraktlandslaget går for gull i VM*. Artikkel. Lesedato: 10.05.21:

<https://www.frittfall.org/amber-forte-andreas-haland-hemli-espen-fadnes/vingedraktlandslaget-gar-for-gull-i-vm/101902>.

Gjermundshaug, Roger. 2016. *Å skrive nyhetsjournalistikk*. 1. utg. Fjellhamar: Sarepta Forlag

AS.

Handgaard, Brynjulf, Anne Hege Simonsen og Steen Steensen. 2013. *Journalistikk*. 1. utg.

Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

Hetland, Audun. 2015. *Syk i hodet?* Forskning. Lesedato: 07.05.21:

<https://blogg.uit.no/helsefak/tag/ekstremспорт/>.

Johansen, Birger Andreas. 2012. *Hvorfor leker de med døden?* Forskning. Lesedato:

20.04.21: <https://forskning.no/trening-fritid-norges-idrettshogskole/hvorfor-leker-de-med-doden/669694>.

Kammer, Aske. 2018. *Digital journalistikk*. 1. utg. Fredriksberg: Samfundslitteratur.

Losen, Sofie. 2021. *Ny satsing: – Disse jentene er pionerer*. TV2. Lesedato: 15.03.21:

<https://www.tv2.no/a/12887855/>.

Pettersen, Egil. 2013. *Hva driver folk til ekstrem sport?*. TV2. Lesedato: 20.04.21:
<https://www.tv2.no/a/13635191/>.

Søreide, Kjetil. 2007. *Hvor farlig er basehopping?* Forskning. Lesedato: 28.04.21:
<https://tidsskriftet.no/2007/06/medisinsk-nytt/hvor-farlig-er-basehopping>.

Vestad, Jon Peder og Bjarte Alme. 2014. *Mediespråk. Form og formidling i journalistikk*. 4. utg. Oslo: Det Norske Samlaget.